

Regeringskansliet
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.sof@regeringskansliet.se

Svar på remiss från Socialdepartementet gällande betänkandet ”För barn och unga i samhällsvård (SOU 2023:66)

Kiruna kommun överensstämmer med intentionerna i stort gällande remiss från Socialdepartementet gällande betänkandet ”För barn och unga i samhällsvård (SOU 2023:66). I svaret på remissen finns kommentarer till avsnitten.

Sammanfattning

Inkommer begäran om remissvar från Socialdepartementet gällande betänkandet ”För barn och unga i samhällsvård (SOU 2023:66). Kiruna kommun har blivit vald som en av remissinstanserna. Svaret bör inlämnas i bearbetningsbar form (tex wordformat) per e-post till Svaret bör inlämnas i bearbetningsbar form (tex wordformat) per e-post till s.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till s.sof@regeringskansliet.se.

Syftet med utredningen har varit att säkerställa att barn och unga som placeras utanför det egna hemmet alltid ska garanteras trygghet, säkerhet och en i övrigt god vård. I betänkandet lämnas ett antal förslag på hur kvaliteten i vården av barn och unga som placeras utanför det egna hemmet kan säkerställas, hur stödet till barn och unga kan förbättras sedan vård utanför det egna hemmet har upphört, hur familjehemmens förutsättningar att ge god vård kan förbättras, förslag på hur tillgången till fler lämpliga familjehem kan öka samt hur kunskapen om kvaliteten i vården kan öka lokalt och nationellt. Förslagen påverkar på olika sätt kommunernas socialtjänst, regioner samt skolan.

Utredningen har strävat efter att ta fram förslag som utgår från vad barn och unga med erfarenheter av samhällsvård själva uttrycker. För att få underlag till det har utredningen tagit fram en beskrivning av vad som behöver bli bättre i dagens samhällsvård med fokus på vård-kedjan och barns och ungas delaktighet.

Utredaren har bland annat lämnat förslag på:

- hur kvaliteten i vården av barn och unga som placeras utanför det egna hemmet kan säkerställas,
- hur stödet till barn och unga kan förbättras sedan vård utanför det egna hemmet har upphört,
- analysera familjehemmens förutsättningar att ge god vård och föreslå hur tillgången till fler lämpliga familjehem kan öka,
- analysera och föreslå hur kunskapen om kvaliteten i vården kan öka lokalt och nationellt,
- och föreslå de åtgärder eller författningsändringar som bedöms lämpliga.

I uppdraget ingår även att se över vårdkedjan som helhet samt specifika delar kring familjehemsvården, institutionsvården, eftervården, barns delaktighet och uppföljningen av vården.

I remissen ligger att Socialdepartementet vill ha synpunkter på betänkandet. Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen, en myndighet avgör dock på eget ansvar om de har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det med att svaret ger besked om detta.

Kommentarer kring avsnitt

Tydligare stöd till vårdnadshavare och föräldrar

Nämnden kan därför välja att anlita fristående aktörer med rätt kompetens för uppgiften som inte är en del av nämndens myndighetsutövning.

Kiruna kommun anser att oavsett vilka som utför stödinsats till föräldrar/ vårdnadshavare så behöver samverkan ske för att fånga upp allas delar och säkerställa att de olika aktörer arbetar mot målen utifrån sitt perspektiv och minska risk för att stödinsatserna motverkar varandra och att nämnden genom detta kan få bättre överblick och styra/ förtydliga där behov finns, motsvarande det som idag finns mellan kommun och region så kallad SIP. Det kan finnas väldigt många som är involverade gällande en placering och stödet häri, som externa privata aktörer, nämndens egna verksamheter t.ex familjehemskonsulter, umgängesstödjare, familjebehandlare m.fl

Avseende vård enligt LVU

Våldsutövare/ kriminell, våld i nära relation, försvinner från hemmet/ avviker: elektrisk övervakning.

Kiruna kommun är frågade om det är det möjligt att vara en tvingande åtgärd inom socialtjänst, t.ex som del i LVU även om annan myndighet t.ex polis, kriminalvård ombesörjer insatsen om socialtjänsten gör sådan bedömning.

När föräldrar flyttar från egen kommun/ Flyttar runt för att ”undvika” att barnet/barnen placeras

Kiruna kommun är frågande om den nya kommunen gör placering - ska/ bör val av placeringsort i dessa fall vara barnets gamla hemkommun där släkt, vänner, barnomsorg, skola etc finns

Familjehemsvård

Grundläggande krav på familjehem

Den enhetliga definitionen behöver enligt utredningens uppfattning komplettera med familjehemskategorier som anger skillnaden mellan nätverkshem, allmänt familjehem, jourhem och förstärkt familjehem.

Kategorierna föreslås bli definierade i SoF.

Kiruna kommun anser att införandet av kategorierna skapar tydlighet om förutsättningarna för olika familjehem. Det innebär att familjehemsvård oftare kan vara ett gott alternativ till institutionsvård. Förutom kommunernas egna familjehem finns bolag som rekryterar och har en bank av familjehem (ofta förstärkta familjehem). När en kommun behöver placera och bedömer att behovet är ”allmänt familjehem” men inte har tillgång till sådana för att man ej har tillräckligt många eller befintliga inte kan ta fler), vänder man sig till konsultbolaget. Bolagen kanske inte heller har ”allmänna familjehem” att tillgå utan förstärkta och kommunen måste ta detta för att lösa situationen. Aktuell placering blir dels missvisande utifrån det behov som föreligger och dels en dyrare placering.

Ytterligare krav på familjehemsvården som föreslås i SoL är att högst tre barn eller unga får vara placerade i samma familjehem om det inte finns särskilda skäl

- Kiruna kommun ställer sig frågande om det bör beaktas beroende på hur många barn familjen har; t.ex om man som familj själva har flera barn-ska man kunna ha 3 placerade eller bör man dels titta på ålder hos egna barn och vart tidsaspekten är på pågående placerade.
- Kiruna kommun vill också lyfta om ett barn som varit placerat i ett familjehem, flyttar hem och det sedan av någon anledning, åter behöver placeras- ska/ Bör det i första hand kollas av med tidigare familjehem om återplacering där är möjligt. Skapar trygghet för barnet/ den unge att återkomma till något denne känner till.

Ökat användande av nätverkshem

Behöver det framgå när det gäller placering specifikt utifrån hedersrelaterad våld och förtryck att vara obs på att placering i nätverket ev inte är möjligt/ ej lämpligt

Tydligare reglering av stöd till familjehem

Utredningen anser också att de som ger stödet ska ha rätt kompetens för uppgiften. En bestämmelse om kompetenskrav för dem som erbjuder familjehem stöd, utbildning och handledning föreslås i SoL.

Kiruna kommun är frågande vilken typ av kompetens- Ska/ bör den likställas med de / liknande krav som idag ställs för att få jobba med barn-och unga och/

eller kunna lösas genom olika stödinsatser kommuner idag erbjuder föräldrar antingen via service (olika föräldrastödsprogram) eller beslut om insats.

Tydligare reglering av stöd till familjehem

Av en ny bestämmelse i SoL föreslås det framgå att socialnämnden ska ge familjehem för barn och unga under 21 år utbildning, handledning, stöd och annan hjälp som är anpassat till deras uppdrag.

Kiruna kommun anser att en typ av stödinsats som särskilt bör omnämnas är "avlastning" om det inte naturligt följer genom att barnet regelbundet vistas hos ursprungsfamilj i form av umgängen. Avlastning i form av vistelse hos kontaktfamilj/ jourhem, familjehemmets nätverk/ barnets övriga nätverk (utöver föräldrar). Det kan minska risken för oplanerade avbrott i placering.

Ett register över familjehem för barn och unga

Kiruna kommun anser att det särskilt bör beaktas att anhöriga till barn och unga som placeras utifrån hedersproblematik inte kommer åt familjehemsregister både genom aktivt letande, infiltration

Beslut om detta yttrande har fattats av socialnämnden 2024-03-19 i Kiruna kommun.

Veronica Fagervall
Förvaltningschef